

«Сейфуллин оқулары – 16: Жаңа формациядағы жастар ғылыми – Қазақстанның болашағы» атты халықаралық ғылыми-теориялық конференциясының материалдары = Материалы Международной научно-теоретической конференции «Сейфуллинские чтения – 16: Молодежная наука новой формации – будущее Казахстана. - 2020. - Т.І, Ч.2 - С.100

ЖҮГЕРІ ӨНДЕУГЕ АРНАЛҒАН ҚАТАРАРАЛЫҚ КУЛЬТИВАТОРДЫҢ КОНСТРУКТИВТІК ПАРАМЕТРЛЕРІН НЕГІЗДЕУ

***Нұрәлиев М.Ә.,
Меңдалиева С.И.***

Қазіргі заманғы ауыл шаруашылығы өндірісінің мақсаты энергия ресурстарын азайтудың жолдарын табу және топырақтың құнарлылығын сақтауға және өнімділігін арттыруға бағытталған ауыл шаруашылығы дақылдарын өсіру технологияларына жаңа әдістерді енгізу болып табылады.

Ауыл шаруашылығы өндірісінің басты міндеті оның барлық салаларының тиімділігін арттыру, қайта өңдеу өнеркәсібі үшін азық-түлікпен және шикізатпен қамтамасыз ету болып табылады. Бұл міндеттерді шешу ауыл шаруашылығы дақылдарын өсірудің прогрессивті технологиялары мен тиімді техника болған жағдайда ғана мүмкін болады. Мұнда жетекші орын энергия сыйымдылығын төмендету кезінде технологиялық процестің сапалы орындалуын қамтамасыз ете алатын прогрессивті жұмыс органдары бар машиналарды әзірлеу және енгізу болып табылады.

Сонымен қатар, бұл тұрғыда өзекті болып, біріктірілген топырақ өңдеу машиналарын жасау - топырақты себу алдындағы өңдеу операциялары, өйткені олар өнімді ылғал тапшылығы жағдайында орындалады, сондай-ақ в. ең эрозиялық қауіпті г кезеңдерде. Мұндай машиналарды енгізу сенімді жұмыс органдарының жоқтығынан тежеледі. Сонымен қатар, олар ауыл шаруашылығы өндірісінің қазіргі заманғы талаптарына толық жауап бермейді. Сондықтан жұмыс органдары өңделетін ортаға әсер етудің прогрессивті принциптерін пайдаланатын принципті жаңа машиналарға көшу талап етіледі және аралық операцияларды минимумға дейін қысқартумен агротехникалық талаптардың сапалы орындалуын қамтамасыз етуі тиіс. Бұл ретте топырақтың шамадан тыс деформациясы мен тозаңдануы болмайды.

Теориялық зерттеулерге жүгінсек, ауыл шаруашылығы дақылдарының өнімділігі көп жағдайда егіс алдында топырақты өңдеу сапасына байланысты. Агротехникалық талаптар бойынша топырақты себу алдында өңдеу егістіктің тегістелген бетін, арам шөптерді жоюды, топырақ ылғалын сақтауды, топырақтың оңтайлы тығыздығын және егістік

қабатының құрылымдық құрамын құруды қамтамасыз етуі тиіс. Бұл талаптардың орындалуы әсіресе ұсақ тұқымды дақылдар үшін маңызды, олардың тұқымдарын өңдеу тереңдігі арнайы техниканы қолдануды талап етеді.

Ауыл шаруашылығы кәсіпорындарында әртүрлі конструктивті параметрлері бар культиваторлар әзірленді және табысты қолданылады. Олар топырақты агротехникалық талаптарға сәйкес өңдеуді қамтамасыз етуге мүмкіндік береді . Алайда, топырақты әсіресе мұқият дайындауды талап ететін ұсақ тұқымды дақылдарды себу үшін топырақты себу алдында өңдеу үшін тиімді техникалық шешім табылған жоқ. Сондықтан бұл мәселе егжей-тегжейлі пысықтауды талап етеді .

Әдебиеттер тізімі

1. Агрегат для предпосевной обработки почвы РБВК-3,6. Кировская государственная зональная машиноиспытательная станция. Протокол испытаний № 06-36-2000 (4020482) от 17 ноября 2000 г.
2. Brockmann Friedrich. Vorrichtung zum Nachken zwischen in Reihenstehen der Pflanzen, патент ФРГ, № 3232301.8.- 2004.- s. 126-128